



Overheidsparticipatie is ruimte maken voor mensen met goede initiatieven en hen ondersteunen met uitdagend beleid.

## 5 bouwstenen voor de gemeente als netwerkpartner

Veel gemeenten zoeken naar manieren om ruimte te maken voor de kracht en het initiatief van inwoners en ondernemers. Dat vraagt een andere manier van werken en verantwoorden; die is niet altijd gemakkelijk. Geen reden om het niet te gaan doen, overigens, vinden Birgit Oelkers, Marije van den Berg en Marenthe de Bruijne van [‘Effectieve overheidsparticipatie’](#). Ze geven vast vijf bouwstenen.

Ruimte maken voor mensen met goede initiatieven en hen ondersteunen met uitdagend beleid. Dat is een werkwijze die we ‘overheidsparticipatie’ zijn gaan noemen. Op talloze plekken zijn gemeenteambtenaren, bestuurders (en inwoners!) aan het onderzoeken hoe je dat goed kunt doen.

We ontdekken gezamenlijk wat er nodig is om als gemeente te werken als partner in het netwerk. Deze 5 bouwstenen komen uit die ontdekkingstocht. Ze zijn naar boven gekomen tijdens het leren werken als netwerkpartner. Natuurlijk zijn ze niet uitputtend. En ook is het geen lijstje dat we eerst af moeten vinken voor we iets kunnen gaan doen. De bouwstenen zijn onderdeel van het werk in uitvoering.

### Wat zijn die 5 bouwstenen voor de gemeente als netwerkpartner?

#### 1. Werken met wat er is

Bij alle activiteiten/besluiten verkennen we eerst welke maatschappelijke initiatieven en netwerken er zijn, en daarop stemmen we beleid en handelen af. De gemeente verbindt beleidskaders, -plannen, bestuurlijke kaders en projecten aan maatschappelijke initiatieven, in plaats van andersom.

#### 2. Het gaat iedereen aan

Het versterken van kracht in de gemeenschap beperkt zich niet tot bepaalde dossiers en medewerkers, maar is missie van de hele organisatie en gaat iedereen aan. We dragen dat actief uit.

3. **We eisen geen zekerheid vooraf**  
Maatschappelijke initiatieven krijgen ruimte en medewerking, ook al weten we van te voren niet wat de *precieze* activiteiten, uitkomsten en meerwaarde zijn.
4. **De gemeente is een lerende organisatie**  
'Leren van de praktijk' is leidraad voor hele organisatie. We hebben (en nemen) de mogelijkheid om dat concreet vorm te geven.
5. **Bouwen aan de gemeenschap hoort bij ons werk**  
Opbouwen en onderhouden van netwerken is het reguliere werk van alle medewerkers.

Deze bouwstenen leveren natuurlijk talloze dilemma's op. Hoe beoordeel je bijvoorbeeld de kwaliteit van een initiatief wanneer je niet van te voren hebt bedacht wat het op zou moeten leveren? En wie is er het best in staat om die kwaliteit te beoordelen? Wat is de rol van de gemeenteraad bij het werken als netwerkpartner? Hoe verbinden we 'leren van de praktijk' aan de bestaande beleids- en planningscyclus van de gemeente?

Juist deze dilemma's zijn het verkennen waard, omdat de verschillende rollen van de overheid er tegen elkaar schuren. Bij het werken als netwerkpartner hoort dat we die dilemma's op een goede manier leren 'verduren'. Dat betekent we in gezamenlijkheid onderzoeken wat de meest adequate rol van de gemeente is op dit moment, in deze situatie. Of dat we onderkennen dat we drie rollen tegelijk mogen vervullen; bijvoorbeeld die van handhaver, 'diversiteitsbevorderaar' en expertise-leverancier tegelijk. We kunnen de voorbeelden zo bedenken. En we kunnen ons trouwens ook zo voorstellen wat het betekent voor de legitimiteit en daadkracht van de overheid wanneer de gemeente een werkwijze vindt die recht doet aan de kracht van maatschappelijk initiatief!

Op de [Dag van de Gemeente van De Baak](#) op 28 november geeft 'Effectieve overheidsparticipatie' een zapsessie. Je ontdekt wat er gaande is, je verkent dilemma's en krijgt handvatten om in je eigen situatie trefzekere stappen te zetten om te gaan werken als netwerkpartner.

